

Nr 200.

Av herr **Magnusson** i Skövde, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utjämning av kostnaderna för anslutning till rikstelefonnätet.

För vårt land med dess stora, delvis ännu glest och otillräckligt befolkade vidder utgöra tillräckliga och goda kommunikationsmöjligheter en nödvändig förutsättning för en kraftigare bosättning i de glest befolkade delarna — kort sagt för vårt lands fullständiga kolonisation. Utan en tillräcklig bofast befolkning förefinnes icke möjligheter att fullt utnyttja de naturrikedomar vi äga, särskilt i odlingsjord och skogar men även av metaller, vattenkraft o. d. Goda eller åtminstone tillfredsställande kommunikationer äro därjämte en nödvändig betingelse för deras trivsel och kvarboende, vilka nu befolka våra avlägsna bygder. Mycket av den påklagade invandringen till städer och industrisamhällen skulle kunna förebyggas genom att skapa bättre och snabbare förbindelser mellan avlägsna orter och hem samt landet i övrigt. Man må knappast förvånas över att allt flera föredraga den tätare bebodda odlingsbygden framför den isolerade tillvaron ute på vidderna, och att de spridda hem, som därute finnas, ej så sällan övergivas för inflyttning till tätare befolkade orter, även om utkomstmöjligheterna där äro mindre. Kravet på nutida bekvämligheter gör sig överallt och med en viss rätt gällande och bör av statsmakterna så långt möjligt och som kan befinnas lämpligt tillgodoses.

Det synes mig av dessa skäl vara nödvändigt, att statsmakterna för att verksamt främja bosättningen på mera avlägsna platser ävensom för att där kvarhålla redan bosatt befolkning måste mer än hittills sörja för upprättande av goda och snabba förbindelser med det övriga landet, särskilt i så måtto, att kostnaderna härför icke såsom nu ställa sig så mycket dyrare som man tilläventyrs bor fler eller färre kilometer från större samhälle. De hittills tillämpade principerna för statens

kommunikationsväsen, särskilt *telefon*, gynna väsentligen dem, som redan förut åtnjota vissa bekvämligheter genom att vara bosatta i tätare bebyggda samhällen, medan de längre bort eller avlägset boende, och som minst lika väl kunna behöva telefon, endast genom en betydlig merkostnad för ledningar och deras underhåll, avgifter till växelstation m. m., kunna erhålla sådan. Detta system innebär obestriddigen en orättvisa mot avlägset boende och en alldeles given begränsning för telefonnätets utveckling. Näppeligen kan det vara så nödvändigt eller ur samhällelig synpunkt värdefullt, att telefon ställer sig billig för den, som icke ids gå över gatan eller över förstugan för att komma i förbindelse med en medmänniska, under det att telefon i många fall ställer sig alldeles för dyr för avlägset boende personer, som eljest härigenom snabbt och bekvämt kunde stå i förbindelse med yttervärlden. För uppgörande av en hel del affärer med minsta tidsspillan och än mer vid sjukdoms- eller olycksfall m. fl. tillfällen är telefon av oskattbart värde för erhållande av snar hjälp, oavsett den trevnad som en telefonförbindelse obestriddigen medför, en trevnad, som onekligen är större, ju avlägsnare man är bosatt.

Så länge abonnent, boende utom ett visst, vanligen kort avstånd från centralstation, får, såsom förut påpekats, själv bekosta och underhålla ledning och apparat, vartill i många fall kommer avgift för växelstation, blir telefonen ute i landsorten för dyr för menige man och där enbart de mer bemedlades förmån.

Såväl med hänsyn till telefonens stora praktiska betydelse såsom kommunikationsmedel, ej minst i vårt vidsträckta land, som dess i förhållande till övriga kommunikationsmedel jämförelsevis billiga anläggnings-, underhålls- och driftkostnad, förtjänar den måhända att i första hand utsträckas. En sådan utsträckning kan dock icke ernås med nuvarande taxor, utan måste en utjämning till förmån för de avlägsnare boende verkställas. Allmän anslutning till rikstelefonnätet är av stor betydelse icke blott med hänsyn till dess egen utveckling utan därjämte av stort värde för abonnenterna, ty dess fler, som äro anslutna och kunna nås med telefon, dess större gagn av abonnemanget.

Med hänsyn till den inkomst, som statsverket torde böra påräkna från sina affärsdrivande verk, är det måhända utförbart att, med bibehållande av nuvarande telefonavgifter, kunna i huvudsak upprätta och underhålla alla abonnentledningar. Att detta sistnämnda såväl med hänsyn till rättvisa och billighet som telefonväsendets utveckling är en nödvändig betingelse, synes mig uppenbart. Telefonen kan nämligen bli av mycket stort värde för att öka trevnaden och utkomstmjölig-

heterna å avlägsna platser. Där telefon finnes, lever man ej längre isolerad från yttervärlden, även om avståndet är betydligt. — Den rangställning vi intagit såsom telefonlandet framför andra får ej uppgivas, främst därför, att telefonen mer än i tätbefolkade länder kan bli till gagn för folk och land. Detta mål torde säkrast ernås genom att rikstelefon själv helt eller till väsentlig del drager kostnaderna för abonnentledningar och växelstationer samt deras underhåll, varigenom beredas möjligheter för den stora allmänheten på landsbygden att utan allt för betungande kostnader hålla sig med telefon. Även om en sådan anordning skulle nödvändiggöra någon höjning av abonnemangsavgifterna, innebär den å andra sidan så stora möjligheter för telefonväsendets utveckling och så ofrånkomlig rättvisa, att den synes mig bära snarast genomföras.

Frågan kräver givetvis en ingående utredning och synes mig den omständigheten, att ny rikstelefontaxa nyss blivit fastställd, icke innebära tillräckligt skäl mot en sådan utredning, dels emedan denna taxa icke tillgodoser här berörda synpunkter samt en utredning kräver tid, dels ock en omläggning i angiven riktning snarast möjligt bör genomföras. I detta syfte vågar jag därför hemställa,

att riksdagen för sin del måtte besluta i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t snarast möjligt täcktes utreda, i vad mån en utjämning av kostnaderna för anslutning till rikstelefonnätet må kunna genomföras, så att avlägset boende personer må helt eller delvis befrias från skyldighet att bygga och underhålla abonnentledning samt från avgifter till växelstationer, samt att Kungl. Maj:t täcktes vidtaga de åtgärder i övrigt, som äro erforderliga för genomförande av en sådan omläggning av rikstelefontaxan.

Stockholm den 2 februari 1916.

Karl Magnusson
i Skövde.

I motionens syfte instämmer

Arthur Gustafson,
Kasenberg.

2000